

SYSTÉM FX

v přípravě policistů

Během dvanáctiměsíční základní odborné přípravy nových policistů ve Střední odborné škole MV v Praze-Hrdlořezích studenti absolvují několik celodenních zaměstnání řazených pod pojem integrovaná výuka.

Účelem je na modelové situaci naučit posluchače prakticky a v souhrnu používat odborné znalosti a dovednosti, které si přinášejí z výuky jednotlivých předmětů.

Systém FX umožňuje bezpečný, a přitom skutečně realistický výcvik v použití zbraně policistou při respektování všech zákonných, taktických a metodických požadavků a zásad

V odlehlém zákoutí parku jakési individuum mává mačetou nad zkrvaveným ženským tělem. „Jménem zákona! Odhodte zbraň!“ ozve se energický výkřik a vzápětí už vidíme přibíhající dvojici policistů vytahujících zbraně z pouzder. Výzva se opakuje, jednou, podruhé, muž jako by neslyšel, sklání se nad ležící ženou a napřahuje zbraň. Zazní tři nebo čtyři výstřely a muž padá na svou oběť. Na jeho kabátě zase přibýlo několik červených skvrn...

Tato základní kostra děje se totiž během dopoledne opakuje v řadě obměn, dokud se po dvojicích nevystřídají všichni posluchači ze třídy. Ne každý z nich dokáže skrýt nervozitu. Pod bedlivým dohledem čtveřice učitelů – a před okem kamery, protože odpoledne se každý jednotlivý zákrok ve třídě vyhodnotí – totiž každá dvojčlenná hlídka dostane odlišné vstupní informace a musí adekvátně reagovat na různé obměny situace podle předem připraveného, ale pro hlídku samozřejmě neznámého scénáře: jednou pachatel uposlechne výzvu, podruhé se dá na útěk, potřetí zaútočí na policistu, jindy se zase snaží cosi vytáhnout z kapsy, nebo vytáhne další zbraň, vystřelí proti hlídce z pistole, přiběhne kolemjdoucí, který překáží zákroku, v jiné situaci jej pachatel vezme jako rukojmí a kryje se za ním...

Policisté musí zakročit v první řadě podle zákona a dostatečně účinně, ale samozřejmě i tak, aby neohrozili sebe a nezüčastněné osoby a použili proti pachateli jenom takovou míru násilí, jaká je zapotřebí k jeho zneškodnění. Ale nemá-li situace jiné řešení a jsou splněny zákonné podmínky, dojde i na „nejtěžší kalibr“, tedy na služební zbraň.

„Dnešní zaměstnání slouží k procvičení použití zbraně,“ řekl nám podplukovník Mgr. Jiří Filler, vedoucí oddělení metodiky a integrace výuky této školy. „Zaměstnání je koncipováno integrovaně. To znamená, že posluchačům po kratším nácviku, nebo spíš po zopakování zásad v tělocvičně, je v terénu navozena situace, která může, ale také nemusí použití zbraně vyžadovat. Posluchači se musí rozhodnout sami, přičemž základními kritérii jsou na jedné straně zákonná oprávněnost a na druhé straně přiměřenost použití toho kterého prostředku. Vlastně se zde odehrává celý zákrok od pokynu operačního důstojníka k ověření situace nebo přijetí oznámení až po zneškodnění pachatele, poskytnutí první pomoci, hlášení operačnímu středisku a povolání záchranné služby. Na závěr policisté – stejně jako ve skutečnosti – musí pořídit potřebnou policejní dokumentaci, tedy zpracovat hlášení o použití donucovacích prostředků nebo zbraně. V úvahu přichází i posttraumatická péče o policisty po použití zbraně. Toto zaměstnání se zbraní probí-

Modrá barva výcvikové zbraně nebo její součásti všude na světě signalizuje, že při použití zbraně nemůže dojít k ohrožení života. Má to být patrné i při uložení zbraně v pouzdře

há ke konci základní odborné přípravy, protože posluchači zde musí uplatnit poměrně široké znalosti a schopnosti. Organizujeme ještě jedno podobné, které se odehrává v budově.“

Zaměstnání, jehož jsme byli svědky, však mělo jednu zásadní zvláštnost. Vlastně to bylo patrné už na první pohled: figurant hrající pachatele i zakročující policisté měli na obličejích zvláštní masky podobné paintbalovým a horní části služebních zbraní policistů byly vyvedeny v jasné modré barvě. „Je to první masivní začlenění systému FX do pravidelné výuky našich policistů,“ konstatoval podplukovník Filler.

Komplety FX pro „nesmrtící“ střelbu z policejních pistolí CZ 75D Compact, tedy symbolicky modré závěry, hlavně se zúženým vývrtem a vratné pružiny, jsou stejně jako policejní zbraně produktem České zbrojovky Uherský Brod. Systém FX umožňuje střelbu ze zbraní, které jsou co do ovládání totožné se služebními, s pomocí takzvaného nesmrtícího střeliva vychá-

zejícího ze stejného principu jako paintbalové kuličky. „Střela“ sestává z tenkého plastového obalu naplněného neškodnou barvicí látkou na bázi saponátu. Náboje se dodávají ve více barvách, nejběžnější jsou červené a modré, zatímco černé se používají pro střelbu do terče. Hlavním zdrojem energie pro výstřel je zápalka doplněná jen nepatrným množstvím bezdýmného prachu. Téměř celý prostor nábojnice pak vyplňuje plastový kontejner, který předá energii spalných plynů střele, ale sám zůstává po výstřelu v nábojnici, protože se zachytí o její zalemované ústí.

Střelivo systému FX s obchodním názvem Simunition (zkratka pro simulační munici) vyvinula kanadská firma SNC Technologies Inc. už koncem 80. let minulého století, avšak teprve asi od roku 2000 se začíná široce používat – jako nejmodernější technologie – zejména při výcviku policistů prakticky po celém světě. Modré zbraně nebo adaptéry na služební zbraně k tomuto účelu nabízejí jak specializované

Pokud je známo, zbraně, adaptéry, stejně jako střelivo Simunition FX nejsou nikde na světě uvolněny k „civilnímu“ prodeji a dodávají se výhradně ozbrojeným silám a sborům.

Podle údajů exkluzivního kanadského výrobce tohoto typu střeliva má střela náboje 9 mm Luger FX o přibližné hmotnosti 0,5 gramu počáteční rychlost 400 stop za sekundu (122 ms⁻¹), a tudíž celkem zanedbatelnou energii, méně než 4 J. Podle výrobce zásahy střelou FX do nekryté nebo lehce kryté části lidského těla mohou být subjektivně vnímány jako „bodnutí“ s následným zčervenáním kůže nebo modřinou. K podobným závěrům došli soudní lékaři z mnichovské univerzity na základě rozsáhlých experimentů. Doplnili jen to, že při zásahu střelou FX do místa, kde se pod kůží nachází kost, může vzniknout drobná oděrka. Těžké následky by mohl mít pouze zásah střelou do oka – právě proto se musí používat zmíněné obličejové masky jako jediný ochranný prostředek.

Náboje Simunition FX, vystřelené nábojnice a střely

Stopy zásahů střel FX na paži figuranta jsou patrné, nikoliv však nebezpečné

Není to úplně nejlevnější záležitost, jedna rána s nábojem FX stojí kolem 25 korun. Ale celá třída nakonec odstřílela zaměstnání se spotřebou 27 nábojů, protože zdaleka ne všichni použili zbraně. To je pořád lacinější, než kdyby třída musela jet autobusem na střelnici. Především jsou tu ale výhody systému FX, které střelnice nemůže nahradit. Tam se totiž dá střílet nanejvýš do figuríny, zatímco zde je k dispozici živý, interaktivní terč, schopný i nepředvídatelného jednání. Tak jsou vytvořeny optimální podmínky pro absolutně bezpečný, a přitom skutečně realistický výcvik policistů při respektování všech zákonných, taktických a metodických požadavků a zásad. A když už dojde ke střelbě, na terči je jasné vidět, zda střely skutečně dopadly na patřičné místo.

(Připraveno pro časopisy Policista a Střelecká revue.)

Učitelé hodnotili i postup při poskytování první pomoci. Na snímku vlevo je kapitán Mgr. Pavel Černý, velký propagátor zavádění systému FX do výcviku policistů

firmy, tak většina předních světových zbrojovek: v Evropě například Glock, J. P. Sauer & Sohn a samozřejmě i Česká zbrojovka Uherský Brod.

Přemysl LIŠKA
Foto Václav ŠEBEK